

**Remissyttrande - SOU 2020:54 - "En långsiktigt hållbar migrationspolitik"
från Kumla Kommun.**

(JU 2020/03215)

Sammanfattning

Kumla kommun har av justitiedepartementet remitterats att lämna ett remissyttrande för SOU 2020:54 - "En långsiktigt hållbar migrationspolitik". Uppdraget är att utforma en långsiktigt hållbar migrationspolitik som är human, rättssäker och effektiv. Kumla kommun stödjer till stor del remissyttrandets övergripande uppdrag att harmonisera migrationspolitiken med övriga EU-länder, men har gjort avvikande bedömningar utifrån betänkandet. Dessa avvikande bedömningar grundar sig främst på långvarig sammanlagd empiri av beslutsfattande från tillståndsbeslut till individens etablering i samhället och skyldighet att sörja för sitt eget väl.

Uppehållstillståndens längd, kapitel 6

Kommunens ställningstagande: Flyktingar och skyddsbehövande rekommenderas få samma tillståndslängd för det tidsbegränsade uppehållstillståndet. Undantaget flyktingar för vidarebosättning det vill säga flyktingar för vidarebosättning - kvotflyktingar. Skyddsgrunderna är olika, medan skyddsbehov långvarigt.

Skäl: En likställighet för skyddsgrunder stöds utav en likställig migrationspolitik i de flesta europeiska länderna. Tillståndsbeslut på 12 månader alternativt 13 månader ska vägas utifrån kvalificeringstid för att kunna uppbära förmåner inom socialförsäkringssystemet.

En bedömning är att återvändandebidraget ska upphöra för sökande som har fått avslag på sitt tillståndsbeslut och därmed avvisning- /alternativt utvisningsbeslutet vunnit laga kraft.

Permanent uppehållstillstånd, kapitel 7

Kommunens ställningstagande: Permanent uppehållstillstånd har tidigare inte inneburit några speciella krav för sökande. Kommunens ställningstagande är att erbjuda insatser att etablera sig leva och bo i Sverige, ska grundas sig på prestation, snarare än närvaro som grund för att kunna ansöka om permanent uppehållstillstånd. För att följa majoriteten av övriga EU-länder ska permanenta uppehållstillståndet villkoras.

Skäl: De nuvarande insatserna såsom Etableringsprogrammet, 24 månader, via Arbetsförmedlingen ska innebära en harmonisering till övriga arbetsmarknadspolitiska program för att vara ett tydligare incitament, än när Etableringslagen 2010:197, för att bli självförsörjande genom arbete eller studier som leder till ett arbete.

- Kommunerna yrkar på att den statliga individuella schablonersättningen på 24 månader, utan ansökan, per mottagen flykting/alternativt skyddsbehövande och dess anhöriga ska utgå under hela tillståndstiden med tidsbegränsat uppehållstillstånd. När vuxna över 18 år beviljas permanent uppehållstillstånd ska individen/hushållet vara självförsörjande genom arbete eller offentlig finansiering såsom CSN för studier.
- Utbildning i svenska för invandrare (SFI) är en obligatorisk del i Etableringsprogrammet. Utifrån den individuella studieplanen på Vuxenutbildningen ska individen uppnå **sin** studieväg för att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd.
- Samhällsorienteringen som är en obligatorisk del i Etableringsprogrammet ska bli en utbildning i samhällsorientering inkluderat normer och värden där det finns ett klart och tydligt ansvar hos en kommun eller myndighet. Utbildningen ska svara inför tillsynsmyndighet. Individen ska klara kunskapstest som grund för att kunna beviljas permanent uppehållstillstånd.
- Arbetsförberedande insatser ska ske tillsammans med näringslivet.
- Erbjudande om att använda tolk ska upphöra när personen beviljas permanent uppehållstillstånd.
- Anhöriga till anknytningspersoner ska erbjudas samma förmåner såsom utbildning i svenska för invandrare och samhällsutbildning för att etablera sig i samhället.
- Kvotflyktingar som har permanent uppehållstillstånd innan inresa till Sverige och anvisad bosättning i kommun klar vid ankomst, ska omfattas av samma villkor som ovan men innan de kan ansöka om svenskt medborgarskap.

Rätten till anhöriginvandring - kapitel 8

Kommunens ställningstagande: De personer som har ett permanent uppehållstillstånd ska ges möjlighet till familjeåterförening. Familjeåterförening innebär att man återförenas med sin partner och eventuellt barn under 18 år. Partnern ska ha uppnått myndighetsålder 18 år. Huvudregeln ska vara att man som anknytningsperson inte bara har, utan tar ett försörjningskrav. De anhöriga ska omfattas av samma rättigheter och skyldigheter vad gäller tillträde till utbildning och arbetsmarknaden.

Skäl: En reglering som innebär att Sveriges harmoniseras med övriga EU-länder. Nivån på försörjningskravet, vilka kan bestå av offentliga förmåner såsom barnbidrag, ska täcka hushållet kostnader enligt riksnormen för försörjningsstöd. Ett fokus på försörjningskravet är att skapa incitament för eget lönearbete.

Kvalificering inom socialförsäkringssystemet – betänkandets bakgrundskapitel, särskilda yttranden

Kommunens ställningstagande: Betänkandet beskriver, likväl som kommunens empiri rörande pullfaktorer som en avgörande faktor för migranter att välja Sverige. Det medför att ytterligare utredning bör tillsättas för att fokusera på bosättnings- kontra arbetsbaserade offentliga förmåner.

Skäl: Ett tydligt exempel är migranternas direkta påverkan att åtnjuta den offentliga konsumtionen i form av försörjningsstöd då exempelvis sjukpenninggrundad förmån baseras på arbete och inte bosättning. Kommunen anser att sjukdom kan drabba alla och att det är statens ansvar att bära kostnaden för konstaterad sjukdom. Ytterligare exempel är att alternativt skyddsbehövande som är över 65 år ska söka allmän pension men får oftast avslag för att sedan söka äldreförsörjningsstöd, medan flyktingar som kan styrka arbetade år i hemlandet ofta beviljas allmän pension. Oavsett skyddsgrund för äldreförsörjningsstöd gälla då individen genom arbete ej bidragit till svensk välfärd.

Utgångspunkten ska vara att skapa incitament för att fokusera på försörjning genom lönearbete. Därför behövs olika kvalificeringstider för att kunna uppbära uppbära förmåner inom exempelvis socialsäkringen.

Försörjningskrav vid anhöriginvandring kapital 9

Kommunens ställningstagande: Försörjningskravet baserat på förvärvsarbete ska kunna styrkas att det är varaktigt.

Skäl: En konsekvens av försörjningskravet för anhöriga ska vara att kunna erbjuda en lämplig bostad till anhörigpersonens samtliga familjemedlemmar.

Uppehållstillstånd grund av humanitära skäl, kapitel 10

Kommunens ställningstagande: Utifrån ett kommunperspektiv behövs inte en ytterligare skyddsgrund för uppehållstillstånd såsom humanitära skäl.

Skäl: Empiri visar att under de senaste 15 åren har konventionsflyktingar för vidarebosättning, kvotflyktingar, över lag haft humanitära skäl, synnerligen ömmande skäl/hälsoskäl, som skyddsgrund. Kvotflyktingar har dessutom förmånen att beviljas permanent uppehållstillstånd innan kommunplacering. Skyddsgrund konventionsflyktingar för vidarebosättning med tillägg för synnerligen ömmande skäl. En kommun bör få ta del av grund för beslut så att rätt mottagande kan beredas dvs vid exempelvis vårdbehov.

Ytterligare skäl är att en kommun ska innan kommunplacering innan all anvisning enligt kommunalt få förhandsbesked om att eventuella ökade kostnader ska ersättas. Bevisbördan för att ohälsa uppkommit innan eller under migrationsprocessen ska ligga hos ansvarig myndighet och inte hos en kommun för återsök av Migrationsverket för ökade kostnader.

Övriga skyddsbehövande, kapitel 11

Kommunens ställningstagande: Enligt kommitténs förslag, det vill säga en utmönstring av skyddskategorin övriga skyddsbehövande ur utlänningslagen.

Skäl: Skyddsgrunden följer ej internationella åtaganden. Kommunens skäl bygger för kommitténs förslag i sin helhet genom att harmonisera skyddsgrundsdirektivet enligt EU-rätten.

Rättsäkerhet, kapitel 14

Kommunens ställningstagande: Den formella rättssäkerheten i asylprocessen uppfattas tillgodosedd genom nuvarande lagstiftning.

Skäl: Kommunen vill väcka frågan utifrån empiri av flyktingars beslutsgrund i förhållande till objektivitetsprincipen; lika fall ska hanteras på lika sätt. Beslutsfattande i praktiken för asylsökande individer beviljade flyktingsstatus i Sverige kontra konventionsflyktingar med permanent uppehållstillstånd för vidarebosättning innan kommunplacering. Rekommendation; en jämförande granskning av besluten då samtliga ärenden prövas utifrån utlänningslagen.

Svenskt medborgarskap, kapitel 15.3, konsekvensanalys

Kommunens ställningstagande: Ett medborgarskap innebär rättigheter och skyldigheter för människor inom ett avgränsat och erkänt territorium – en stat.

Skäl: Kommunens bedömning är att ett medborgarskap ska vara varaktigt och inte kunna upphävas. Däremot ska kvalificeringstiden från permanent uppehållstillstånd till ansökan om medborgarskap generellt förlängas. I ansökan om svenskt medborgarskap ska vandelskravet få allt större betydelse än tidigare.